

DET KONGELIGE BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Forbrukerrådet
Pb. 463 Sentrum
0105 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/56-5

2. mai 2019

Supplerende tildelingsbrev til Forbrukerrådet 2019 - Nr. 1 - Omorganisering av forbrukerapparatet

Barne- og likestillingsdepartementet viser til tildelingsbrev for 2019 av 16. januar 2019. Der redegjøres det kort for regjeringens beslutning om endringer i forbrukerapparatet, og det fremheves at departementet vil komme tilbake med mer informasjon om tidsplan og prosess. Etter dette har departementet hatt utstrakt kontakt med virksomhetene og tillitsvalgte, om tidsplan, prosess og organisering av arbeidet. Det er etablert et møteforum for virksomhetslederne, det er etablert kontakt med tillitsvalgte, og det er blant annet fremforhandlet en omstillingsavtale. Det er også utpekt en interimdirektør, Elisabeth Lier Haugseth, med hovedansvar for etablering av et utvidet Forbrukertilsyn.

Flere av endringene som regjeringen har besluttet krever lovendringer og budsjettendringer, og dermed Stortingets vedtak. Med forbehold om Stortingets vedtak gir BLD med dette brevet virksomheten i oppdrag å planlegge for en omorganisering i tråd med regjeringens beslutninger.

1. Bakgrunn og regjeringens beslutning

Regjeringen har besluttet at det skal gjøres endringer i virkemiddelapparatet på forbrukerområdet.¹ Det er bestemt at behandling av forbrukerklager i Forbrukerrådet og Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget skal samles under Forbrukertilsynet. Det er videre besluttet at det utvidede Forbrukertilsynet skal organiseres med utgangspunkt i dagens kontorer i Tromsø, Stavanger og Skien. Hovedkontoret for det utvidede Forbrukertilsynet skal legges til Grenlandsområdet, og tilsynsoppgavene skal i sin

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/vil-ha-et-tydeligere-og-mer-slagkraftig-forbrukerapparat/id2624967/>

helhet ligge ved hovedkontoret. Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget skal avvikles, mens Forbrukerrådet skal rendyrkes som interesseorganisasjon.

Da regjeringens beslutning ble presentert 10. januar 2019, gjensto fremdeles noen uavklarte spørsmål knyttet til lokalisering av enheten Forbruker Europa og Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget. Regjeringen har nå besluttet at Forbruker Europa legges til hovedkontoret for det utvidede Forbrukertilsynet i Grenlandsområdet. Videre er det besluttet at årsverkene knyttet til forberedelse av saker til Forbrukerklageutvalget fordeles mellom Forbrukertilsynets kontorer i Tromsø, Stavanger og Grenlandsområdet.

Formålet med endringene er en bedre organisering av det statlige forbrukerapparatet. Endringene som skal gjennomføres skal bidra til mer helhetlig og tydelig styring av forvaltningsoppgavene i forbrukersektoren; bidra til et mer effektivt og brukervennlig klagebehandlingstilbud til forbrukerne, og bidra til at Forbrukerrådet rendyrkes og styrkes som interessepolitisk organisasjon. Samlet skal endringene styrke forbrukernes stilling og vern. Å flytte deler av apparatet ut av Oslo skal legge til rette for vekst og utvikling i hele landet og en mer balansert lokalisering av statlige arbeidsplasser.

Regjeringens beslutninger medfører en omstilling som berører tre statlige virksomheter (Forbrukerrådet, Forbrukertilsynet og Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget) under BLD.

2. Føringer for omstillingen

Det er lagt føringer for arbeidet gjennom regjeringens beslutninger. Videre gjelder generelle regler og retningslinjer for omstillingsprosesser i staten.

Tidsramme for prosessen: Det er lagt til grunn at hele omstillingen kan ta inntil 2 år, og sluttdato for omstillingen er satt til 1. januar 2021.

Økonomiske rammer: Omstillingen og eventuelle merutgifter som følger av denne skal i utgangspunktet dekkes innenfor virksomhetens gjeldende budsjettammer.

Lovendringer: Meklingsoppgavene til Forbrukerrådet og saksforberedelsen for Forbrukerklageutvalget er regulert i lov. Før disse klagebehandlingssoppgavene kan samles under Forbrukertilsynet er det nødvendig med lovendringer. Departementet er i gang med en lovprosess knyttet til dette, der det først vil utarbeides et høringsnotat som sendes på alminnelig høring, og deretter utarbeides og fremmes en lovproposisjon om klagebehandlingstilbudet. I tråd med vedlagte tentative tidsplan, vil lovproposisjonen om klagebehandlingstilbudet behandles av Stortinget våren 2020.

Lov- og avtaleverk for omstillingsprosesser i staten: Ansatte som blir berørt av omstillingen, skal bli ivaretatt innenfor gjeldende lov- og avtaleverk, og i samsvar med

retningslinjer for personalpolitikk ved omstillingsprosesser som er fastsatt av KMD. BLD har det overordnede ansvaret for å sikre at omstillingen blir gjennomført i tråd med de personalmessige rammebetingelsene. Selve gjennomføringen av omstillingen skal hovedsakelig utføres av de enkelte virksomhetene som berøres.

3. Ansvarsfordeling mellom BLD, interimdirektør og virksomhetene

Det er flere aktører som har ansvar for å gjennomføre omstillingen av virkemiddelapparatet på forbrukerområdet: BLD, interimdirektøren og virksomhetene. Det er viktig med en avklart og tydelig ansvarsfordeling mellom disse. Under følger en overordnet beskrivelse av ansvaret hos BLD, interimdirektøren og virksomhetene.

Barne- og likestillingsdepartementet har ansvar for å legge til rette for og iverksette regjeringens beslutning om omstilling. Dette innebærer også å utforme oppdrag til virksomhetene på bakgrunn av regjeringens beslutning. I omstillingen har BLD en samordningsrolle, som innebærer at departementet skal samordne prosessene i de tre virksomhetene der det er nødvendig. BLD har ansvaret for lovprosessen, som vil være sentral for flytting av oppgaver fra Forbrukerrådet og sekretariatet til det utvidede Forbrukertilsynet. BLD har videre budsjettansvaret, som innebærer å foreslå endringer i bevilgningene til virksomhetene for Stortinget, som følger av regjeringens beslutning. BLD har videre et overordnet ansvar for å påse at omstillingen gjennomføres i tråd med lov- og avtaleverk og personalpolitiske retningslinjer. I tråd med dette ble det fremforhandlet en omstillingsavtale for prosessen mellom BLD og tillitsvalgte på forbundsnivå den 14. mars 2019. BLD har også drøftet ramme for virkemidler for omorganiseringen med de forbundstillitsvalgte.

Interimdirektøren vil ha ansvaret for å planlegge og gjennomføre den formelle og praktiske etableringen av det utvidede Forbrukertilsynet. Ansvaret vil gjelde frem til omstillingen er gjennomført og ny virksomhet er i drift 1. januar 2021. Innenfor interimdirektørens ansvar ligger blant annet ansvaret for formell opprettelse av det utvidede Forbrukertilsynet, ansvaret for alle praktiske og formelle avklaringer i forbindelse med etableringen, utarbeidelse av forslag til organisasjonskart og bemanningsplan, og rekruttering til ny organisasjon. Ansvaret for etableringen av det utvidede Forbrukertilsynet skal samtidig ivaretas i nært samarbeid med ledelsen for de andre berørte virksomhetene, tillitsvalgte og BLD. For ytterligere informasjon vises det til vedlagt mandat for interimdirektøren.

Virksomhetene har ansvaret for å planlegge og gjennomføre omstillingen i sin virksomhet, i tråd med regjeringens beslutning. Virksomhetslederne er arbeidsgiverrepresentant med fullmakt til å forhandle, drøfte og gi informasjon til tillitsvalgte og sine ansatte innenfor rammen av hovedavtalen.² Dette innebærer blant annet at virksomhetene har ansvar for å planlegge og gjennomføre de arbeidsrettslige prosessene overfor sine medarbeidere, i samarbeid med lokalt tillitsvalgte. Virksomhetene må selv legge opp en tidsplan for

² Kommunal og moderniseringsdepartementet (2018) "Personalpolitikk ved omstillingsprosesser – Veiledning og retningslinjer". <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/personalpolitikk-ved-omstillingsprosesse/id713133/sec1>

gjennomføring av den arbeidsrettslige prosessen lokalt. Virksomhetene må i denne sammenheng blant annet sørge for gode rutiner for informasjon og kommunikasjon, kartlegge personalpolitiske konsekvenser av omstillingen, og avklare økonomiske rammer for virkemiddelbruk. Virksomhetene har samtidig ansvaret for å vurdere behovet for og gjennomføre tiltak for å unngå redusert produksjon i egen virksomhet. Virksomhetene har også ansvaret for kartlegging av praktiske konsekvenser av omorganiseringen, og forberedelse av nødvendige endringer av praktisk art, i samråd med interimdirektøren.

4. Nærmere om ansvar og oppdrag til Forbrukerrådet

Med forbehold om Stortingets vedtak, skal Forbrukerrådet forberede en omstilling i tråd med regjeringens beslutning. Endringene skal bidra til at Forbrukerrådet rendyrkes og styrkes som interessepolitisk organisasjon. I dette arbeidet må Forbrukerrådet:

- Legge opp en tidsplan for den arbeidsrettslige prosessen i Forbrukerrådet, og gjennomføre de delene av den prosessen som ikke er avhengig av Stortingets behandling av lovproposisjon om klagebehandlingstilbudet (våren 2020 i tentativ milepælsplan).
- Kartlegge praktiske konsekvenser av omorganiseringen i egen virksomhet, og forberede nødvendige endringer av praktisk art. I dette ligger blant annet å planlegge for gjennomføring av nødvendige endringer i husleieavtaler og andre avtaleforhold som påvirkes av omorganiseringen. Forbrukerrådet må også planlegge for andre administrative konsekvenser, blant annet knyttet til arkiv, IKT-drift og økonomistyring. Dette bør gjøres i samråd med interimdirektøren.
- Gjennomføre en risikoanalyse i egen virksomhet, og kartlegge tiltak som kan bidra til redusert risiko for nedsatt tjenestetilbud under og etter omorganiseringen.
- Bistå departementet med innspill til lovarbeidet og budsjettarbeidet i forbindelse med omorganiseringen. Departementet vil komme tilbake med bestillinger og oppdrag til virksomhetene ved behov.
- Etablere et godt samarbeid med interimdirektøren om flytting av oppgaver og etablering av det utvidede Forbrukertilsynet.
- Utarbeide et utkast til nye vedtekter for Forbrukerrådet som følge av regjeringens forslag til omorganisering.

5. Kartlegging av ressurser i Forbrukerrådet

Behandlingen av Forbrukerklager og Forbruker Europa skal flyttes til det utvidede Forbrukertilsynet. De foreslåtte endringene forutsettes gjennomført innenfor gjeldende

budsjettrammer. Dette innebærer at endringene må dekkes inn ved en omfordeling av ressurser mellom Forbrukerrådet og det utvidede Forbrukertilsynet.

BLD arbeider nå med beregninger av ressursbehovet knyttet til Forbrukerrådet og det utvidede Forbrukertilsynet fra 2021. I den forbindelse ønsker vi Forbrukerrådets beregning av kostnadene knyttet til ivaretagelse av de oppgavene som skal flyttes og de oppgavene som blir værende igjen.

BLD ber Forbrukerrådet utarbeide en oppdatert oversikt over alle kostnader basert på budsjettet for 2019 knyttet til oppgavene som i dag utføres av Forbrukerrådet og som skal flyttes til Forbrukertilsynet. Det har stor betydning at beregningene er så konkrete og nøyaktige som mulig. Vi ber om at kostnadene spesifiseres på husleiekostnader, IKT-kostnader, ulike andre driftskostnader og lønnskostnader for lederstillinger, fagstillinger og for alle støttefunksjoner som f.eks. kommunikasjon, arkiv, administrasjon, HR osv. Vi ber om at det også oppgis et antall årsverk for lederstillinger, fagstillinger og for støttefunksjoner. Vi ber også om at lokaliseringen av årsverk spesifiseres.

BLD ber om at Forbrukerrådet utarbeider en tilsvarende oversikt over alle kostnader og årsverk basert på budsjettet for 2019 knyttet til de oppgavene som forblir i Forbrukerrådet etter omorganiseringen.

I tillegg til dette ber vi om at Forbrukerrådet oversender eventuelt beløp i budsjettet for 2019 som er satt av som reserve, og fordeling av beløpet på antallet årsverk.

Vi ber om at Forbrukerrådet oversender et svar innen 14. juni 2019.

Med hilsen

Erik Saglie (e.f.)
avdelingsdirektør

Mari Busterud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Mandatet for interimdirektør